

РЕЗУЛЬТАТИ ВПЛИВУ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ НА ПОШИРЕНІСТЬ КАРІЕСУ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ З УРАХУВАННЯМ СОМАТИЧНОГО СТАТУСУ

*Л. Ф. Каськова, С. Ч. Новікова, Ю. І. Солошенко,
Л. І. Амосова, М. О. Садовські, М. Г. Кулинич, В. В. Товма*

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

Вступ. В останні роки збільшується поширеність та інтенсивність стоматологічних захворювань у дітей, перше місце серед яких займає карієс зубів [2, 3]. Кожна дитина має свої особливості функціонування організму, тому найбільш ефективним способом запобігання каріозному ураженню є індивідуальний підбір засобів та методів профілактики стоматологічних захворювань, враховуючи умови ротової порожнини в окремій клінічній ситуації [4, 5]. Важливу роль патогенезі карієсу зубів грають соматичні захворювання, у тому числі найбільш поширені хвороби верхніх дихальних шляхів.

Висока поширеність даної патології у дитячому віці зумовлена захворюваннями лімфоаденоїдного кільця глотки. У дітей дошкільного віку патологія глоткового мигдалика, що найбільш часто зустрічається, а саме, гіпертрофія аденоїдів [1].

Етіологічними факторами розвитку гіпертрофії аденоїдів більшість авторів називають рецидивні вірусні та бактеріальні інфекції, алергічні захворювання, супутні патології імунної, нервово-ендокринної систем, порушення обміну речовин. Особливості клінічної картини при аденоїдних вегетаціях, тривалість перебігу захворювання, а також безпосередній зв'язок з ротовою порожниною, зумовлюють необхідність вивчення взаємозв'язку ураження зубів карієсом з даною патологією ЛОР-органів [8].

Необхідні чіткі уявлення про провідні фактори ризику та питому вагу кожного з них у виникненні захворювання для розробки впливових профілактичних комплексів. Цілеспрямований вплив профілактичних заходів на найбільш значущі фактори ризику дозволить скоригувати зусилля дитячого лікаря-стоматолога та пацієнта та, таким чином, підвищити ефективність профілактики карієсу тимчасових зубів.

Метою дослідження було вивчити ефективність впливу лікувально-профілактичних заходів на підставі динаміки показників карієсу тимчасових зубів.

Основна частина. У дослідженні брали участь 100 дітей, розділених на 4 групи. 1 групу склали практично здорові учасники, яким призначали лише гігієну ротової порожнини; 2 групу – діти з гіпертрофією аденоїдів, яким призначали лише гігієну порожнини рота; 3 групу – діти з гіпертрофією аденоїдів, яким призначали профілактичний комплекс, без урахування наявності захворювань ЛОР-органів [7]; 4 група – діти з гіпертрофією аденоїдів, яким призначали запропонований нами профілактичний комплекс [6].

Таблиця – Динаміка розповсюдженості карієсу тимчасових зубів у дітей під впливом лікувально-профілактичних заходів (M±m)

Групи дітей і кількість	Розповсюдженість карієсу, %			
	Вихідне обстеження	Через 6 місяців	Через 1 рік	Через 1,5 року
1 група (n=40)	50±8,0	52,5±8,0*	55,0±7,97*	57,5±7,9*
2 група (n=20)	55±11,4*	65±10,9*	70±10,5*	80±9,18*
3 група (n=20)	55±11,4*	60±11,2*	65±10,9*	70±10,5*
4 група (n=20)	55±11,4*	55±11,4*	60±11,2*	60±11,24*

Примітки: 1. n – кількість дітей; 2. * – p≥0,05.

Визначення поширеності карієсу тимчасових зубів проводили кожних 6 місяців протягом 1,5 року (табл.).

За цей період було 4 курси лікувально-профілактичних заходів. На початок обстеження поширеність карієсу в 1 групі дорівнювала 50%, у 2, 3 та 4 групах – була однаковою та перебувала на рівні 55%.

Через 6 місяців відсоток дітей, які мали карієс, збільшився у всіх групах, крім тієї, в якій застосували запропонований нами комплекс. Після року проведених спостережень поширеність карієсу зросла у всіх обстежених групах, але найбільші цифрові значення відзначалися у дітей, яким призначали тільки гігієну порожнини рота. Через 1,5 року вивчений показник зріс серед дошкільнят без соматичної патології на 2,5%, у обстежених з аденоїдними вегетаціями змінювався залежно від призначених лікувально-профілактичних заходів.

Найбільше збільшення поширеності карієсу тимчасових зубів було відзначено у дітей 2 групи (на 25%), у 3 групі – на 15%, найкращий результат був у 4 групі – всього на 5%. Динаміка зміни поширеності карієсу тимчасових зубів у обстежених вказує більш виражену лікувально-профілактичну ефективність запропонованого нами комплексу.

Висновки. Аналізуючи динаміку результатів обстеження за поширеністю карієсу тимчасових зубів у дітей, можна з упевненістю стверджувати про виражений лікувально-профілактичний ефект запропонованого нами комплексу з урахуванням наявності гіпертрофії аденоїдів.

Література

1. Kas'kova LF, Ulasevych LP, Berezhna OE, Novikova SCH, Morhun NA. Hipertrofiia adenoidiv – yak faktor ryzyku vynykennia kariiesu tymchasovykh zubiv u ditei. *Visnyk problem biolohii i medytsyny*. 2014;2(111):361-63. [in Ukrainian].
2. Ivanov VS, Denga OV, Reyzyih OE. Pokazateli zaboлеваemosti kariiesom zubov u detey Ukrainyi, Rossii i Belarusi za 1990 – 2010 roky. *Innovatsiyi v stomatologiyi*. 2013;2:30-36. [in Russian].
3. Kisel'nikova LP, Zueva TE, Kruzhalova OA, Kirillova AE, Ozhghina NV, Hoschevskaya IA. Karies vremennykh zubov u detey rannego vozrasta: obosnovanie etiopatogeneticheskikh podhodov k profilakticheskomu lecheniyu *Stomatologiya detskogo vozrasta i profilaktika*. 2007;2:19-22. [in Russian].
4. Kuzmina EM. Sovremennyye podhody k profilaktike kariiesa zubov. *Dental Forum*. 2011;2:1. [in Russian].
5. Kaskova LF, Ulasevych LP, vynakhidnyky; UMSA patentovlasnyk. Sposib profilaktyky kariiesu tymchasovykh zubiv u ditei z hipertrofiieiu adenoidiv. Patent Ukrainy № 111450. 2016 Zhovt 11. [in Ukrainian].
6. Kaskova LF, Shepelia AV, vynakhidnyky; UMSA patentovlasnyk. Sposib profilaktyky kariiesu tymchasovykh zubiv u ditei molodshoho viku. Patent Ukrainy № 41536. 2009 Trav 25. [in Ukrainian].
7. Terekhova TN, Melnykova EY. Stomatolohyia detskoho vozrasta y profylaktyka stomatolohycheskykh zabolevanyi. V: Kisel'nikova LP, Drobot'ko LN, redaktery. *Sb. trudov II Ros. region. kongr. Mezhdunar. assots. detskoy stomatologii IAPD*; 2014 Sent 29-30; Moskva. M.: Mosk. gos. med.-stomatolog. un-t im. A. I. Yevdokimova; 2014. s. 159-160. [in Russian].
8. Ulasevych LP, Kaskova LF. Pokaznyky kariiesu u ditei 3-5 rokov z hipertrofiieiu adenoidiv. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: visnyk Ukrainskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2016;16(54):40-43. [in Ukrainian].